

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд
за придобиване на образователната и научна степен „доктор”
в професионално направление 4.1. Физически науки,
по процедура за защита във Физически факултет (ФзФ)
на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ)

Становището е изготвена от:

доц. д-р Екатерина Иванова Йорданова, Институт по физика на твърдото тяло - Българска академия на науките, в качеството и на член на научното жури съгласно Заповед № РД 38-448/25.07.2022 г. на Ректора на Софийския университет.

Тема на дисертационния труд: “Скрининг на зрение при деца в училищна възраст”

Автор на дисертационния труд: Мила Тониева Драгомирова

I. Общо описание на представените материали

1. Данни за представените документи

Кандидатът Мила Тониева Драгомирова е представила дисертационен труд и Автореферат, Автобиография, копия на диплома, копия на публикуваните научни трудове, а така също и задължителните таблици за Физически ф-т от [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“](#).

Представените по защитата документи от кандидата съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“](#) (ПУРПНСЗАДСУ).

2. Данни за кандидата

Кандидатът притежава две магистърски степени, съответно:

- (i) магистър „Оптометрия“, Софийски Университет „Св. Климент Охридски“, Физически Факултет, катедра „Оптика и спектроскопия“, София
- (ii) магистър инженер, Технически университет, София.

От 2016 до момента работи като асистент и физик в Софийски Университет „Св. Климент Охридски“, Физически Факултет, катедра „Оптика и спектроскопия“. От 2012 до настоящия момент изпълнява и длъжностите оптометрист, мениджър, собственик към фирма Аверсис

ООД, Прооптика от 2012 г.. Участва активно в дейностите на международни специализирани в областта на оптометрията комисии, както и ръководи от 2014 година Българския съюз на оптометристите.

3. Обща характеристика на научните постижения на кандидата

Научните постижения на кандидата са в областта на оптометрията с конкретен фокус върху скрининга на детското зрение в училищна възраст и важноста от откриването на неидентифицирани нарушения на зрението предоставящо възможност за прилагане на ранна терапия.

Дисертацията е изложена в 124 страници и съдържа 6 глави и 115 цитирани източници.

В първата глава е представен преглед на постиженията в областта до момента. Изложено е историческото развитие на скрининг на зрението при деца в световен и национален мащаб. Обосновано и мотивирано са представени основните цели на дисертационния труд.

Втора глава подробно представя разработената методика за скрининг и съответните съобразени изисквания и обстоятелства използвани в предложените тестове и протоколи за отразяване и анализиране на резултатите.

Трета глава представя разработената методика използвана за доусъвършенстване на практическата подготовка на студенти в областта на оптометрията с включени етапи на предварителн запознаване с методиката на скрининг, практическа работа на терен, анализ и изводи от възникналите практически казуси.

В глава четвърта и пета се разглеждат конкретни случаи базирани на изследвани проведени на територията на България. Засегнато е разпространението на миопия, идентифицираните риск фактори и съществуващото здравно покритие при деца в училищна възраст в България. Представени са в детайли съответните резултати и анализи. Насочени са изследвания за извършване на скрининг предоставящи информация, статистика и резултати за изключително високото разпространение на наследствен дефицит на цветното зрение и аномалии в разпространение на зрителни нарушения при деца от изследваните групи.

Глава 6 представя концепция за изграждане на структура за управление на знания в системата за здравни грижи за детското зрение.

Научните постижения в дисертационния труд предлагат изключително важна и актуална информация в област, която не е развита, популяризирана и прилагана на достатъчно високо ниво в национален мащаб. Научните постижения предоставят мотивирана, детайлна и стойностна научна работа в областта на скрининга на детското зрение , и има потенциала да се превърне в основа за изграждане на национална инфо-

структурна платформа, която да обедини и подпомогне всички заинтересовани страни в областта.

Научни трудове:

- а) научните публикации, включени в дисертационния труд са общо 4, като 1 публикация от група I с квантил Q2, 1 статия от група III с SJR I 2 и две публикации в национални списания. Представените научни публикации отговарят на минималните национални изисквания (по чл. 2б, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ) и съответно на допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в съответната научната област и професионално направление;
- б) включените в дисертационния труд научни публикации не повтарят такива от предишни процедури за придобиване на научно звание;
- в) няма доказано по законоустановения ред плагиатство в представените дисертационен труд и Автореферат.

4. Съдържателен анализ на научните и научно-приложните постижения на кандидата съдържащи се в материалите за участие в конкурса

Представените в дисертацията научни постижения са в областта на оптометрията с конкретни, както научни, така и научно-приложни приноси със значение в сферата на здравните грижи свързани със зрението на децата в национален план. Представени и разработени са нови и адаптирани методики съответно за (i) скрининг на детското зрение съобразено със специфични ресурсни възможности и потребности, подкрепено с разработени и демонстрирани тестове и протоколи за събиране и отчитане на придобитите резултати с крайна цел подобряване здравните грижи за зрението на децата; (ii) усъвършенстване и актуализиране на съществуващи методи към практическа подготовка и реална практика на студенти в областта на Оптометрията. Целта е ясно фокусирана в идеята за намиране и попълване недостига на квалифицирани и професионално подготвени кадри в специфичната област на първичните здравни грижи по отношение на фактора детско зрение. Представени и анализирани са в детайли резултатите за разпространение на специфични очни наследствени и придобити здравни проблеми при деца. Проведени са редица изследвания с подбрани възрастови и регионални групи. Получените резултати убедително демонстрират значимостта и приносите, които определят големият потенциал за реализиране на разработените методики в национален мащаб и огромното влияние, което биха оказали в националното здравеопазване и превенция в начален етап при детски заболявания свързани със зрението. Изключително иновативна и атрактивна е предложената концепция, отново с реален приложен потенциал и осъществяване на

национално ниво, за изграждане на инфо-структурна платформа за придобиване и управление на знания, тяхното адекватно разпространение към всички заинтересовани страни, съответни статистически данни и всичко това в системата за здравни грижи за детското зрение.

С оглед на гореизложеният анализ, научните и научно-приложни приноси, базирани на предложените разработените методи, методики за обогатяване на съществуващи и придобиване на нови знания могат да бъдат определени и оценени, като постижения със съществен принос, както в научните среди, така и за обществото и съответни здравни и регулаторни органи.

Научните приноси са демонстрирани и подкрепени с 4 представени научни публикации със съществен принос на кандидата. Резултатите са представени с 3 устни доклада и 1 постерен доклад на международни конференции.

5. Критични бележки и препоръки

Съществени критични забележки по дисертационния труд и Автореферата нямам, с изключение на незначителни технически неточности, неизбежна част от подготовката на дисертационен труд.

6. Лични впечатления за кандидата

Личните впечатления са базирани на проведените заседания и представяне на кандидата. Въз основа на тях мога да изразя мнение за учен с изразена и целенасочена научна дейност, подкрепена с мотивирани и ясно дефинирани планове за бъдещи разработки и изследвания в областта на представената експертиза.

7. Заключение

След като се запознах с представените дисертационен труд, Автореферат и другите материали, и въз основа на направения анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и научно-приложни приноси, **потвърждавам**, че научните постижения отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“ за **придобиване на образователната и научна степен „доктор“**. В частност кандидатът удовлетворява минималните национални изисквания в професионалното направление и не е установено плагиатство в представените по конкурса дисертационен труд, Автореферат и научни трудове.

Давам своята **положителна** оценка на дисертационния труд.

II. ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на гореизложеното, **препоръчвам** на научното жури да присъди **образователната и научна степен „доктор”** в професионално направление **4.1. Физически науки** на **Мила Тониева Драгомирова**.

31.08. 2022 г.

Изготвил рецензията:

доц. д-р Екатерина Йорданова